

[De leraar doet er toe: Ayub Mohamud leidt initiatieven tegen religieus extremisme en terrorisme in scholen en gemeenschappen](#) [1]

In 2013 beging ik een stommiteit, misschien. Samen met een collega was ik op prospectie voor een nieuw project in Garissa, een stad in Kenia dicht bij de grens met Somalië. Op de weg van Nairobi naar Garissa kregen onze VN-wagen een legerescorte mee. Maar Garissa zelf zag er best vredig uit, op de grote betonnen blokken aan de ingang van ons hotel na. Ik huurde een moto-taxi en reed met de jonge motobestuurder het stadje rond, bezocht de buitenwijken en een moskee.

Een ontvoering naar Somalië had mijn deel kunnen zijn, zo bleek achteraf. Of veel erger. Twee jaar later werd de universiteit van Garissa aangevallen door Al Shabaab, een radicale groepering die opereert vanuit Somalië. 148 onschuldige studenten werden genadeloos neergekogeld. De regio wordt al jaren getekend door extreem geweld. Bovendien ligt het grootste vluchtelingenkamp ter wereld (!) met 350.000 bewoners op enkele kilometers van Garissa. Wie daar niet weg geraakt en er jaren moet blijven, komt vermoedelijk niet op de vrolijkste gedachten over zijn of haar mogelijke rol in de samenleving.

Juist daarom ging mijn interesse naar de kandidatuur van Ayub Mohamud, een leerkracht uit Kenia die op de shortlist stond voor 'de prijs van de beste leerkracht in de wereld'. Een prijs die nog maar voor de tweede keer werd uitgereikt en maar liefst één miljoen dollar uitkeert aan de winnaar. Ik had het geluk de getuigenis van deze leerkracht te mogen meemaken in Dubai, waar de ceremonie doorging voor de uitreiking van deze prijs.

Ayub zag leerlingen uit zijn school vertrekken om zich aan te sluiten bij Al Shabaab. Net voor ze de grens over steken, belden ze nog even naar hun mama en papa om afscheid te nemen. Af en toe zijn er gewelddadige aanvallen rond zijn dorp. Geweld van radicale bendes is er dus een bangelijk deel van het leven van alle kinderen en jongeren.

Ayub brengt leerkrachten samen en demystifieert slogans. Radicalisme heeft niets te maken met de islam dat naar zijn zeggen voor vrede staat. Het gaat over macht en criminaliteit, niet over de wil van een of andere god. Ayub organiseerde een betoging van leerkrachten en leerlingen in Nairobi om het belang van onderwijs in het voorkomen van radicalisering onder de aandacht te brengen.

In zijn boodschap vond ik best wat elementen die je ook hier hoort. Waar deze man, die vanuit een gevaarlijk gebied zelf de strijd voert via onderwijs, de nadruk op legt, is wel zonneklaar. Het is niet enkel een probleem van de overheid en met repressie alleen lossen we de zaak niet op. Het afdwingen van de wet en orde kan niet zonder

een gemeenschap die hieraan van binnenuit, zelfs tot op het niveau van huishoudens, aan wil meewerken. Voortdurend had hij het over verbinden, over het activeren van de gemeenschap om naar oplossingen te zoeken. Gemeenschap moet soms nog gemaakt worden en ook leerkrachten hebben daar een rol in te spelen, ook buiten de school. Ze moeten meer zijn dan onderwijzer, ze moeten ook opvoeder durven zijn. In de puberteit en adolescentie vertellen leerlingen soms veel minder aan hun ouders dan aan leerkrachten. Juist in die kritische periode moet er een goede communicatiebrug blijven tussen leerlingen en de schoolse wereld. Ayub brengt tenslotte een tegen-narratief rond vrede (ook vanuit de islam). Hij verbindt ook dit met het versterken van sociale verbanden. Zo bouwt hij aan een netwerk van 'peace champions'.

Ayub is een leerkracht die zijn nek uitsteekt voor vrede, niet alleen in tijden van radicalisering, maar ook op een plek waar het geweld voortdurend in de lucht hangt.

door Bart Dewaele, directeur VVOB

meer info over Ayub Mohamud vind je op [de website van the Global Teacher Prize](#) [2].

De uiteindelijke winnaar van the Global Teacher Prize is Hanan Al Hroub. Zij mag de welverdiende 1 miljoen dollar voor zichzelf houden volgens het principe van *the winner takes it all*. Maar ze zal het bedrag goeddeels besteden aan het onderwijs in haar bijzonder moeilijke context: Palestina.

Adres van de bronpagina (laatst bijgewerkt op 25/08/2022): <https://www.vvob.org/nl/noordwerking/gok/equitystories/de-leraar-doet-er-toe-ayub-mohamud-leidt-initiatieven-tegen-religieus>

Links

[1] <https://www.vvob.org/nl/noordwerking/gok/equitystories/de-leraar-doet-er-toe-ayub-mohamud-leidt-initiatieven-tegen-religieus>

[2] <http://www.globalteacherprize.org/top-10-finalist/ayub-mohamud>